

UNAPREĐENJE KVALITETA TERCIJARNOG OBRAZOVANJA KROZ CENTRE/UREDE ZA PODRŠKU I ASISTIVNU TEHNOLOGIJU S POSEBNIM FOKUSOM NA ŽENE S INVALIDITETOM

**Vidljive i osnažENE – prilike i sistemska rješenja u kreiranju
visokoškolskog obrazovanja za sve**

PREPORUKE OKRUGLOG STOLA

1. Ojačati univerzitetske/sveučilišne centre/urede za podršku studentima (s invaliditetom)

Univerziteti/sveučilišta u Bosni i Hercegovini koji su uspostavili centre/urede za podršku studentima (s invaliditetom) trebaju osigurati njihovo dugoročno i stabilno institucionalno funkcioniranje kroz osiguranje adekvatnih resursa i kontinuirano unapređenje kvaliteta njihovih usluga.

Ovi centri/uredi predstavljaju ključni mehanizam podrške studentima i studenticama s invaliditetom, jer omogućavaju:

- koordinaciju podrške tokom studija,
- identifikaciju potreba studenata i studentica s invaliditetom,
- organizaciju razumne prilagodbe u nastavnom procesu,
- pristup asistivnoj tehnologiji i drugim oblicima akademske podrške.

Iskustva univerziteta/sveučilišta pokazuju da bez ovih institucionalnih mehanizama studenti i studentice s invaliditetom ostaju bez sistemske podrške, što značajno ograničava njihove mogućnosti za uspješno studiranje i ostvarivanje prava na kvalitetno obrazovanje.

2. Razviti sistemsku primjenu razumne prilagodbe u visokom obrazovanju

Univerziteti/sveučilišta trebaju razviti jasne procedure i prakse za osiguravanje razumne prilagodbe u nastavnom procesu, u skladu s obavezama koje proizlaze iz Konvencije UN o pravima osoba s invaliditetom.

U tom procesu univerzitetski/sveučilišni centri/uredi za podršku imaju ključnu ulogu u:

- identifikaciji individualnih potreba studenata/studentica,
- koordinaciji prilagodbi u nastavi i evaluaciji ostvarenosti obrazovnih ishoda i
- pružanju savjetodavne podrške nastavnom osoblju.

Sistematska primjena razumne prilagodbe ključna je za osiguravanje jednakih mogućnosti za studente i studentice s invaliditetom u ostvarivanju akademskog uspjeha.

3. Osigurati dostupnost asistivne tehnologije kao sastavnog dijela univerzitetskih/sveučilišnih sistema podrške

Asistivna tehnologija predstavlja važan alat koji omogućava studentima i studenticama s invaliditetom ravnopravno učešće u obrazovnom procesu.

Univerziteti/sveučilišta, u saradnji s nadležnim institucijama, trebaju osigurati da asistivna tehnologija bude dostupna kroz postojeće centre/urede za podršku studentima (s invaliditetom), uključujući:

- pristupačne digitalne platforme i obrazovne materijale,
- specijalizirane softvere i opremu za učenje i
- tehničku i stručnu podršku studentima/studenticama tokom studija.

Integracija asistivne tehnologije u univerzitetske/sveučilišne sisteme podrške predstavlja važan korak u ostvarivanju kvalitetnog obrazovanja za sve studente/studentice.

4. Jačati podršku studentima/studenticama s invaliditetom kroz cijeli obrazovni ciklus i tranziciju prema zapošljavanju

Kako bi visoko obrazovanje doprinijelo većoj društvenoj i ekonomskoj uključenosti osoba s invaliditetom, univerziteti/sveučilišta trebaju razviti programe koji podržavaju studente i studentice s invaliditetom tokom cijelog studijskog procesa, ali i tokom prelaska na tržište rada.

To uključuje:

- savjetovanje i mentorstvo,
- pristup praksama i programima profesionalnog razvoja,
- saradnju s poslodavcima i institucijama tržišta rada.

Posebnu pažnju potrebno je posvetiti studenticama s invaliditetom, koje se često suočavaju sa višestrukim barijerama u pristupu obrazovanju i zapošljavanju, osiguravajući rodno osjetljivi pristup u razvoju politika i mehanizama podrške studentima i studenticama s invaliditetom. Istovremeno, univerziteti trebaju razvijati kontinuiranu saradnju sa udruženjima osoba s invaliditetom, uključujući organizacije ili forume žena s invaliditetom, kako bi unaprijedili razumijevanje potreba studenata i studentica s invaliditetom i razvijali efikasne modele podrške